

Ko e hā e me'a 'oku fiema'u ke u 'ilo kapau 'oku tuli-fakataimi 'eku tamá?

Fakamatala ma'ae mātu'á/tauhi'

Ko e hā 'a e tuli-fakataimi?

Ko e tuli-fakataimi' ko e taimi ia 'oku kole ai 'e he 'apiakó ki ha tokotaha ako ke 'oua na'a 'alu ki he akó 'i ha vaha'a taimi. 'E ala tuli-fakataimi 'a e fānauako 'i he kinitakāteni' ki he Ta'uako 2 'o a'u ki he 'aho ako 'e 5 mo e fānauako 'i he Ta'uako 3 – 12 'e ala tuli-fakataimi ia 'o a'u ki he 'aho ako 'e 10.

'E ala ke tuli-fakataimi 'e he kau Puleakó ha tokotaha ako 'i he taimi 'oku hanga ai 'e he 'ulungāanga fakatupu hoha'a 'o e tokotaha akó 'o 'omi ha tu'unga fakatu'utāmaki ki he ni'ihī kehē pe ki he faiakó mo e akó.

'E ala tuli-fakataimi 'e he kau Puleakó 'i he taimi kuo nau 'osi feinga ai ke tokanga'i 'a e 'ulungāanga fakatupu hoha'a 'o e fānauakó 'i ha ngaahi founa kehe pea 'oku fiema'u 'e he 'apiakó ha taimi ke palani ai 'a e ngaahi poupu ki he 'ulungāangá mo palani e founa ke malu'i ai 'a e tokotaha kotoa pē ta'e-i-'apiako 'a e tokotaha akó. Kuo pau ke fakakaukau 'i 'e he kau puleakó 'a e 'ulungāanga mo e ngaahi fiema'u 'a e tokotaha akó 'i he taimi 'oku nau fakakaukau ai ke tuli-fakataimi'. Kapau 'oku mamafa 'a e 'ulungāangá pe ko ha me'a fekau'aki mo e malú, 'e ala tuli-fakataimi leva ho'o tamá 'i he taimi ko iá.

Ko e hā e me'a 'e hoko kapau 'e tuli-fakataimi 'eku tamá?

Kuo pau ke tala 'e he puleakó ki he tokotaha akó 'i he taimi 'oku fe'unga ke fai ai'. Kuo pau ke nau fetu'utaki he taimi pē ko iá ki he ngaahi mātu'á pe kau tauhi', 'i he feitu'u 'e lava ai', pe 'i loto he houa 'e 24. Kuo pau ke 'oatu kiate koe mo ho'o tamá ha faingamālie ke fakataha mo e 'apiakó ke tali ki he tuli-fakataimi'. 'E ngāue fakataha 'a e 'apiakó mo koe 'i he ngaahi founa mo e ngaahi poupu 'e lava ke fokotu'u ke tokoni'i ho'o tamá.

'E toe 'oatu foki 'e he puleakó ha tohi fanongonongo 'o e tuli-fakataimi', 'a ia 'oku kau ai 'a e ngaahi 'uhinga na'e tuli-fakataimi ai ho'o tamá, 'a e fakaikiiki mo e vaha'ataimi 'o e tuli-fakataimi'

He 'ikai fakangofua ho'o tamá 'i 'apiako lolotonga hono tuli-fakataimi'. 'E 'oatu 'e he 'apiakó ki ho'o tamá ha poupu ke hokohoko atu 'ene akó lolotonga hono tuli-fakataimi' pea vakai'i mo koe mo ho'o tamá. 'Oku lava ke ma'u 'a e [Fakamatala fekau'aki mo e founa ke poupu'i'aki e lelei ho'o tamá lolotonga hono tuli-fakataimi](#).

Fakalōloa 'o ha tuli-fakataimi

Kapau 'oku 'ikai ma'u 'e he tuli-fakataimi' ha taimi fe'unga ke palani ai ha ngaahi poupu pe 'oku 'i ai ha tu'unga fakatu'utāmaki ki he malú 'oku te'eki ai ke tokanga'i, 'e lava ke fakalōloa 'e he puleakó 'a e tuli-fakataimi'. 'E fakahā ki he ngaahi mātu'á/kau tauhi' kimu'a 'i he faka'osinga 'o e tuli-fakataimi' kapau 'e fakalōloa.

'E lava ke u tangi 'i ha tuli-fakataimi?

'Io, kapau 'oku ke tui na'e fai 'e he puleakó ha tu'utu'uni ta'e totonu pe 'ikai muimui totonu ki he tu'utu'uni ngāue mo e founa ngāue. Vakai ki he [ma'u'anga tokoni ki he Ngaahi Tangi](#).

'Oku lava ke ma'u ha fakamatala lahiange ki [hono taukave'i ho'o tamá](#), pea pehē ki he [Siate Komuniti Fakaakó](#) 'oku ne fakamatala'i e ngaahi founa ke fetu'utaki ai mo e ngaahi 'apiakó.

Ko e hā 'a e fakataha fakalelei 'i 'o e tuli-fakataimi?

'E foki mai ho'o tamá ki he akó 'i he pe kimu'a he 'aho 'e 'osi ai 'a e tuli-fakataimi'. 'Oku mahu'inga 'aupito ho'o fengāue'aki lelei mo e 'apiakó 'i hono tokanga'i e 'ulungāanga ho'o tamá mo fa'u fakataha ha ngaahi founa ke fakalelei'i'aki. Kimu'a pea foki mai ho'o tamá, 'e fetu'utaki atu 'a e 'apiakó kiate koe 'i he telefoni' ke fokotu'utu'u ha fakataha fakalelei mo e kau ngāue 'a e 'apiakó 'oku nau ngāue vāofi mo ho'o tamá.

'E lava pe ke fehā'aki 'a e fakatahá, 'i he telefoni' pe 'i he 'Initaneti' 'i he founa te ne 'oatu 'a e faingamālie lelei taha 'o ha fealelea'aki lelei. Ko e fakatahá 'e fekau'aki ia mo e founa 'e lava ke mou ngāue fakataha ai ke poupu'i ho'o tamá 'i he'ene foki ki he akó. Te ke lava 'o 'omi ha [tokotaha tokoni](#) ki he fakatahá. 'E lava ke hoko ko ha taha tokoni ha taha te ne lava 'o 'oatu kiate koe mo/pe ko ho'o tamá ha tokoni fakapotopoto mo/pe fakaeloto.

Ki he ngaahi 'ulungāanga fakatupu hoha'a 'a ia 'oku fiema'u ki ai ha ngaahi founa mo ha poupu lahiange, 'e ngāue 'a e 'apiakó mo koe mo ho'o tamá ke fa'u ha palani ke poupu'i ia mo fakasi'isi'i ha fa'ahinga fakatu'utāmaki. Mahalo kuo 'osi 'i ai ha me'a pehē ho'o tamá. Kapau kuo 'osi fokotu'u ha palani, 'e fakatonutonu ia ke tokoni 'i hono poupu'i ho'o tamá. 'E vahevahe 'a e palani ko 'eni mo koe pea mo e kau ngaue kehe 'i he 'apiakó 'oku nau poupu'i ho'o tamá.

Fēfē kapau 'e toe hoko 'a e 'ulungāangá?

Kapau 'e toe hoko 'a e 'ulungāanga fakatupu hoha'a, 'e feinga 'a e puleakó mo e timi poupu fakaako 'a e 'apiakó ke 'ilo'i ha ngaahi founa ke poupu'i'aki e ako ho'o tamá 'a ia 'e ala kau ai ha toe tuli-fakataimi 'e taha. 'E ala kau heni 'a e kole ki ha kau mataotao mei he loto potungāue ke tokoni 'i hono fai e poupu.

Ko e hā ha fakamatala te u lava 'o ma'u mei he 'apiakó?

Te ke lava 'o kole ki he 'apiakó ha fakamatala lahiange fekau'aki mo e me'a kuo hokó pea mo hono 'uhingá. 'Oku totonu ke fakamatala'i atu 'e he 'apiakó 'a e 'uhingá 'i ha fa'ahinga tu'utu'uni, ko e hā e ngaahi ngāue 'e hokó mo e me'a ke fai kapau 'oku 'i ai ha'o palopalema.

Ngāue fakatonulea telefoni

Kapau 'oku ke fie fetu'utaki ki he 'apiakó mo fiema'u ha tokoni 'i he lea faka-Pilitāniá, kātaki 'o telefoni ki he ngāue fakatonulea telefoni' 'i he 131 450, talaange 'a e lea fakafonua 'okú ke fiema'u pea kole ki he tokotaha tali telefoni' ke telefoni ki he 'apiakó. 'E ma'u atu 'e he tokotaha tali telefoni' ha taha fakatonulea 'i he lainé ke tokoni atu 'i ho'o fetalanoa'aki'. He 'ikai 'eke totongi kiate koe ki he ngāue ni.